

23.5.58, יום ו'

חזרתי אחרי ההרגיל לירושלים ומיד נכנסתי לבית החולים. מצאתי מולה אחרי הניתוח, אבל עודנה תחת מעולה הנרקוזה. הרופאים אפרו לי כי הניתוח הצליח בהחלט.

- בסתים עשרה וחצי בא אצלי לוסון לחתום על הסכם רבע המליון בשביל תרגום הספרות הקלסית. אחד הסעיפים בהסכם הוא כי מחצית הספרים המהורגמים יהיו מסופרי אמריקה. שאלתיו אם אמנם יש ספרי מופת אמריקנים כמספר ספרי המופת של יוון, רומא, ימי הביניים, צרפת, גרמניה, אנגליה, הודו, פרס סין ועוד? לא היתה כמובן חשוכה בפיו. הראתי לו ספרי המופת שהוציאה האוניברסיטה של שיקגו שיש בהם רק 3 ספרי אמריקנים (בהוך 51 כרכים).

אכרתי לו כי ארבעת הספרים הראשונים אני רוצה שיהיו אחרי יווני (סימקלס), אחד - טכטפיר, אחד - מספרות הודו ואולי אחד אמריקני.

- הלכתי מיד שוב לבית החולים ומצאתי את מולה ישנה לאחר זריקה שניתנה לה.

- בשש אה"צ בא אצלי אופנהיימר. הוא, בוהר, בלוך ועוד באו ביום לירושלים. ראו האוניברסיטה, הר הרצל, מאה שערים ועוד. ביום א' או ב' יסוס מהגליל לאילת.

שאלתיו מה חניע אותו לבוא הנה. אמר כי זה מזמן רצה לבוא. לא היה אף פעם ציוני. אבל רוח ישראל מטך אותו. עד עכשיו לא יכל לצאת מאמריקה. שאלתיו אם יש הגנה כנגד מצבה אטומית, כי אנץ' חושש שהרוסים יעזרו למצרים לייצר מצבה. אמר כי לארמ"ב או לרוסיה היחבן הגנה. אפשר לייצר קליע, כשירגישו כמצבה או כמטוס מחקר, יסלחו כמזיק ויטפצו אותו. בארץ קטנה כזו שלנו אין אפשרות להגנה ממני מצבה.

בשנת 1947 שאל אותו ויצמן ^{אמ} בא"י צריכים לחקים החנה אטומית. אז ענה בשלילה - כי סבור שאין זה בכוחה של ארץ קטנה לעשות זאת. בינתיים חלה התקדמות והוא שנה דעתו, הוא סבור שעלינו לחתיש בכל האפשרות הקמה תחנה - ועלינו להתקשר לשם כך עם אביאטוס. בארץ אין פחם, אין ^{אטא} מים, אין כוח פול, אבל יש מוחות, ויש לחקים תחנות אטומיות. הוא מודאג מאוד ממעשי הרוסים במצרים. הוא רואה כאן סכנה גדולה. עלינו לפנות בעניין זה אל ארמ"ב או למועצה בטחון. אמרתי לו כי לדעתי ארמ"ב מחסר אונים, והרוסים לא יתנו ידיעות בעניין זה למועצה הבטחון. אם כן - עלינו לבקש מהאמריקנים שיבררו מה עושה רוסיה במצרים בעניין האטום. כי כאן יש סכנה גדולה. הוא ימנע מתור עם הסגריר האמריקני וידבר אחר על כך. אמרתי לו על קשיינו עם אלן דלס, אבל תבעתי ספק אם הוא יודע, ואם יודע - אם יגיד לנו.

סיפרתי לו על שיחתי עם איינשטיין לפני שבע שנים על חשיבות עליה אנשי מדע צעירים מארמ"ב, וכי איינשטיין היה אופטימי באמרו כי באמריקה אין מאמינים ליהודים. אבל נדמה לי כי מאז נשתנה המצב. אופנתימר אמר שנשחנה קצה, אבל הוא מאמין שבכל זאת יבואו. ישראל חשובה מבחינה אינטלקטואלית - וחוכל למשוך כוחות.

דיברנו על רוסיה. הוא חושש למלחמה. כי אם הרוסים יגלו אמצעי הגנה נגד מצב אסום יש סכנה למלחמה. ויתכן שיש להם. הסכים אחי כי אם נצליח לשמור על השלום עוד 30-30 שנה - ייתכן מאוד שישחלט שלום בעולם, כי הסכר הנוכחי ברוסיה לא יחזיק מעמד אם יהיו ברוסיה 20 או 30 מיליון בוגרי אוניברסיטה. אם בינתיים נשקמה לנו סכנה.

הוא אמר לי שידבר בפריס עם אנשי אבראםסון על סיחוף פעולה אחרו.
הוא מוכן לשוב חנה בעוד שנתיים לקרא סקורים באוניברסיטה.

לאילת ילוח אחרו שטעון פ.

שיחתנו נמשכה שעה. הוא לא רק מלמד אלא אציל-רוח כמובן הנעלה של המלה, ואין ספק שיש בו ניצוץ יהודי.

- שלום בא אצלי גיורא. לדעתו שנער לא מכין המצב בגרמניה - אם כי פעולתו בשילומין חשובה. האופטימיות שלו אינה מוצדקת. לטי העהונות הגרמניות האטראי לנאצר היא צעד לכניסה למח"ה. נאצר מינה שגריר סורי לבון - פריד זעין או-דין, מי שהיה שגריר סורי בווינגטון, ומקורם ציר סורי ברוסיה.

אין קשר בינינו וכין הס.ד. כי היו לנו קשרים רק עם אדנאור. יש לשלוח את פוסד לגרמניה, כפי שמציע ראובן. הוא ידבר עם שנער על הצורך המדיני שנער יהיה מה בעוד ימים אחדים, ואם גם אני אצטרך להסגיר חטיבות פעולה פוליטית בגרמניה. גיורא פטר לי כי ההנועה המאוחדת מצטרפת לנוער העובד. לדעתו זה טוב - כי זה יוסיף מדריכים לנוער העובד.

- לטעם חידושים מצרפת חולכת ומתאספת השערה כי השלטון יעבור לדי-גול.
הערב מודיע הדיו כי עלימלן שלח איש לדי-גול לברר "הנוהל" שלפיו יקבל
על עצמו לחקים סמסלה כל-לאומית. די-גול חובע הזכות למנות פניסטרים גם
מחוץ לפרלמנט, כגון מנהיגים של האיגוד המקצועי, זהו צעד מחוכם מצדו.
היש לקוות שהוא יפתור בעיה אלגיר וגם ירפא מחלת התמפוררות המדינית
בפרלמנט הצרפתי?

26.5.58, יום ב'

בבוקר ראיתי כחריאל כץ - שגרירנו בבריסו, שעומד לחזור בעוד
ימים אחדים. יש שנוי בפולין, אבל לא יתמיד, אם כי שנוי כלשהו ישאר.
פולין תלויה בהגנת גבולותיה ובחזקתם ברוסיה, והעם בפולין יודע זאת.
ומשום כך תומך בממשלה. יש עוד 25.000 יהודים בפולין, מלבד 12,000
ריפטריאנטים שאין מתירים להם עכשיו לעלות. בסוף השנה יסתו תהליך
הריפטריאציה. אחוז היהודים ירד מ-10% עד 3% בקרב הריפטריאנטים.
היהודים מקשים על יהודים לצאת. לפטריואנטים יש הרגשה יהודית חזקה -
המכתבים המגיעים מזה משפיעים לרע גם על יהודים וגם על פולנים.
קוטרבינסקי פירט מאמר תחילה על ישראל, שהיה לו חד חזק, אבל כנראה נרמז
לו שלא ימשיך. יהודים בעלי השפעה בשלטון אין, פרט לאישטחלסקי - במשרד
החוץ. האנטישמיות קטנה. מישראל חזרו רק משה. הריפטריאנטים צמאים לספרות.